

Motion till riksdagen 2025/26:1022

av **Magnus Jacobsson (KD)**

Flytta jakt- och fiskerätten till Sametinget

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samernas jakt- och fiskerätt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den 23 januari 2020 avgjordes målet avseende jakträtten inom Girjas samebys område och Högsta domstolen fann att Girjas sameby på grund av urminnes hävd har en ensamrätt att upplåta jakt och fiske på området samt att staten saknar sådan upplåtelse rätt.

Därmed slog domstolen fast att urminnes hävd är en rätt som även staten måste ta hänsyn till. Domen ger enbart urminnes rätt till de samer som är med i en sameby; de samer som de facto borde kunna hävda samma rätt får inte sina intressen tillgodosedda via denna dom. På samma sätt är det med kväner och tornedalsfinnar som också har bott och verkat i norra Sverige sen urminnes tider. Domen hanterar inte heller den intressekonflikt som uppstår mellan privata markägare och samebyarna.

Nu har samebyarna rätten att besluta om vem som får fiska och jaga inom deras områden men samebyn är ingen myndighet utan per definition är det ett kooperativ, en förening och ett bolag som enbart tillgodoser de egna medlemmarnas intresse. Kväner, tornedalsfinnar eller samer som inte är med i en sameby har de facto via domen förlorat sin rätt.

Ett sätt att hantera detta på där man erkänner att det å ena sidan finns ett privat ägande och å andra sidan en mer kollektiv rätt i form av urminnesrätt vore om man skulle låta Sametinget ta över ansvaret ifrån samebyarna. Denna lösning skulle medföra att fiske- och jakträtten hamnade under en myndighets ansvar, samtidigt som man tillerkände samer en gemensam urminnesrätt oavsett om de är med i en sameby eller ej.

Samtidigt skulle staten via regleringsbrev kunna ålägga myndigheten att även tillgodose kväners och tornedalsfinnar urminnes rätt. Detta skulle kunna ske via ett fiske- och jaktutskott där även representanter för dessa grupper skulle finnas med när man

beslutar om fiske- och jaktkort, fiske- och jaktperioder med mera. Detta bör ges regeringen till känna.

Enskild rätt (äganderätten) vs kollektiv rätt (urminneshävd) är svårt att hantera men bara för att något är svårt kan man inte bortse ifrån att staten måste försöka hantera det på ett sådant sätt att alla intressen tillgodoses.

Magnus Jacobsson (KD)